

Ministerie van LVVN
t.a.v. minister Wiersma
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Onderwerp
Reactie kamerbrief "Startpakket Nederland
van het slot"

Zaaknummer
625913

Behandeld door
D.J. [REDACTED]
+31 6 [REDACTED]

Verzonden

Middelburg, 15 mei 2025

Geachte minister Wiersma,

Op 25 april 2025 heeft het kabinet een kamerbrief verzonden op basis van de bevindingen van de Ministeriele Commissie Economie en Natuurherstel. Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van deze kamerbrief "Startpakket Nederland van het slot". Wij waarderen deze eerste stap die richting geeft aan het oplossen van de vastgelopen vergunningverlening en het herstel van de natuur. Dit is een belangrijke aanzet naar een structurele oplossing, iets waar wij al geruime tijd op aandringen. De brief geeft ons daarom aanleiding onze reactie daarop aan u te sturen.

Allereerst sluiten wij ons aan bij de eerdere IPO reacties op het startpakket. De focus op fundamentele vernieuwing van het vergunningstelsel, het uitgangspunt dat alle sectoren bij dragen aan emissie reductie en brede natuurdoelanalyses, waarbij alle drukfactoren worden meegenomen, sluit uitstekend aan op de Zeeuwse stikstofaanpak uit 2021.

Toch moeten wij met teleurstelling constateren dat Zeeland in het huidige startpakket opnieuw onvoldoende is meegenomen. Wij zien dat in het startpakket vrijwel volledig de focus ligt binnen spoor 2 op maatregelen in de veehouderij sector, en daarbij specifiek rond de Veluwe en de Peel. Dit doet ook geen recht aan de uitgangspunten om alles sectoren bij te laten dragen en het inzetten op alle drukfactoren. Ook in Zeeland is de vergunningverlening nagenoeg tot stilstand gekomen, met grote gevolgen voor onze economie, natuur en energietransitie.

Zeeuwse situatie

Zeeland kent het 2e havenindustrie gebied van Nederland. Met een even grote economische toegevoegde waarde als Schiphol. North-Sea port is de 3e Europese haven, en biedt volop kansen voor zowel de huidige bedrijven als toekomstige bedrijvigheid op bijvoorbeeld het vlak van energietransitie. In de haven zijn grote werkgevers, internationale investeerders en strategische energie- en chemiebedrijven geconcentreerd. In het havengebied bevinden zich bovendien de bestaande kerncentrale én de geplande nieuwe kerncentrales. Beiden cruciaal voor het behalen van nationale klimaat- en leveringszekerheidsdoelen. Zeeland is ook de provincie waar de akkerbouw groot is. De bijdrage aan de voedselproductie is groot via o.a. de aardappel, groente en fruit industrie. Niet voor niets zitten ook de grote verwerkende bedrijven in Zeeland. Tot slot kent Zeeland nog een van de weinige estuaria. De typische zoet-zoute natuur die hier voor komt is van groot belang voor Europese doelsoorten. De rechter heeft, in de zaak aangespannen door Greenpeace, nadrukkelijk benoemd dat onder andere de Manteling van Walcheren en de Kop van Schouwen behoren tot de gebieden met urgente habitats.

Zeeland is daarmee afwijkend van de rest van Nederland. In een eerder bezoek van u aan onze provincie hebben wij u mogen laten zien dat Zeeland te maken heeft met andere sectoren dan veehouderij en andere drukfactoren. Denk aan de zoet water beschikbaarheid en het effect van buitenland en scheepvaart. Als grensprovincie zijn wij niet alleen afhankelijk van maatregelen in Nederland, maar juist met name ook van maatregelen in het buitenland. Bij uw bezoek hebben wij u daarom ook maatregelen voorgesteld die oplossingen kunnen bieden.

Huidige situatie

De Zeeuwse ontwikkelingen, onder andere in de havens en landbouw sector, staan stil als gevolg van de stikstof problematiek. Wij merken elke dag weer dat bedrijven niet kunnen door ontwikkelen en dat nieuwe bedrijven zich niet kunnen vestigen. Dat is ook een direct risico voor de landelijke opgaven waarvoor Zeeland oplossingen en ruimte kan bieden, zoals in onze visie "Zeeland 2050", waarbij inmiddels veel departementen betrokken zijn, verwoord staan. Hierbij denken wij in het bijzonder aan de energietransitie en verduurzaming van de industrie. Zonder maatregelen om de natuur in Zeeland te verbeteren komen ook deze ontwikkelingen niet van de grond.

Aanknopingspunten

Teleurgesteld zijn wij dan ook dat de rijksinzet voorlopig alleen op de Veluwe en de Peel gericht is. Hiermee komt de vergunningverlening in Zeeland niet op gang en blijft de 3e Europese haven en grootste akkerbouwprovincie van Nederland op slot.

Tegelijk zien wij aanknopingspunten in uw aanpak. De Zeeuwse aanpak stikstof is in 2020 vastgesteld en breed gedragen door alle sectoren in Zeeland. In deze aanpak is uitgesproken dat álle sectoren moeten bijdragen aan stikstofreductie. Ook hebben wij in onze natuurdoelanalyses naar álle drukfactoren gekeken en hebben in onze maatregelen in het Programma Natuur én in ons Gebiedsprogramma maatregelen opgenomen die bijdragen aan ook andere drukfactoren dan stikstof. Uit de natuurdoelanalyses blijkt dat naast stikstof, onder andere verdroging en recreatie druk in N2000 gebieden hierbij ook van belang zijn. De motie van Campen (over zoet waterbeschikbaarheid en stikstof), die breed gedragen is in de Tweede Kamer, onderschrijft het belang om met name ook in kust- en grensgebieden aan de slag te gaan met een aanpak, en daarbij specifiek ook naar zoet water te kijken. Helaas is hiervoor tot nu toe door het Rijk geen maatregelenpakket of financiering voor beschikbaar gesteld.

Onze vraag

Daarom doen wij een klemmend beroep op u:

- Versmal uw aandacht niet tot alleen de veehouderij en enkele grote Natura 2000 gebieden centraal in het land. Breid uw maatregelenpakket uiterlijk in augustus uit, met een concreet beleid en financiering voor Zeeland.
- Maak gebruik van de kennis en denksproten voor oplossingen buiten de veehouderij die er in Zeeland zijn.
- Zet intensief de grensoverschrijdende aanpak voort.
- Zorg voor structurele aandacht voor Zeeuwse drukfactoren, volgend uit de natuurdoelanalyses
- Maak de weg vrij voor vergunningverlening voor onze havens, industrieclusters, PAS melders, MKB en recreatie.

Alleen door uw aandacht te verbreden is er kans om ook in de Zeeuwse, en daarmee Nederlandse economie, te investeren. Zonder passende maatregelen die een dalende stikstofrend gaan bewerkstelligen blijft echter de vergunningverlening in het slot zitten, en neemt de druk op zowel de Zeeuwse economie als de Zeeuwse natuur alleen maar toe.

Tot slot

Wij gaan graag met u in gesprek over hoe er maatregelen genomen kunnen worden in sectoren die anders zijn dan gemiddeld genomen in Nederland. Op die manier kunnen we samen de huidige, maar ook toekomstige opgaven mogelijk maken.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

H.M. de Jonge
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.